

3. REFORMA ADMINISTRĂRII TAXELOR

Obiective și măsuri principale: Reforma vizează modernizarea ANAF cu "un impact bugetar de +0,5% din PIB începând cu anul 2026 și 0,7% din PIB începând cu anul 2029" (PBTSM, p.66).

Elementele cheie includ:

- Implementarea proiectelor de digitalizare (i.e. e-Factura, e-Transport, e-Sigiliu, SAF-T (Standard Audit File for Tax))
- Module de reducere a gap-ului de impozite și taxe (CARUSEL: pentru detectarea fraudelor tip carusel, INDFISC: pentru analiza indicatorilor de risc fiscal, TRANSPRISC: pentru monitorizarea transporturilor, COMRISC: pentru case de marcat fiscale, RORISC: pentru identificarea riscurilor fiscale)
- Crearea unei structuri specializate pentru modelare statistică și econometrică

Calendar de implementare principale măsuri:

- Q1 2025: Analiza legislației actuale privind digitalizarea, colectarea taxelor și insolvența, identificând posibile îmbunătățiri.
- Q3 2025: Dezvoltarea și implementarea modulelor antifraudă
- Q3 2025: Înființarea unei structuri specializate în ANAF pentru analiza datelor, cuantificarea gap-ului fiscal și evaluarea riscurilor, recrutând specialiști în IT, statistici și analiză financiară.
- Q3 2025: Consultarea publicului și a mediului de afaceri pe teme de digitalizării, colectării taxelor și legislației insolvenței.
- Q4 2025: Intrarea în vigoare a legislației actualizate privind digitalizarea, Codul de Procedură Fiscală și insolvența.

Impact bugetar estimat:

- 2026: +0,5% din PIB
- 2029: +0,7% din PIB

Lectură critică a reformei propuse:

Reforma administrării fiscale reprezintă probabil cea mai ambițioasă încercare de modernizare a ANAF din ultimul deceniu, dar în același timp ilustrează perfect provocările digitalizării în sectorul public românesc. Cu un impact bugetar estimat la +0,5% din PIB începând cu 2026 și 0,7% din PIB din 2029, reforma promite mult dar se lovește de obstacole fundamentale în implementare.

Primul aspect problematic ține de capacitatea tehnică și operațională. Experiența anterioară cu proiecte IT majore în România nu este încurajatoare - proiectul RAMP, în valoare de 156 milioane euro, a întâmpinat numeroase dificultăți și întâzieri. Acum, ANAF își propune implementarea simultană a mai multor sisteme complexe (e-Factura, e-Transport, SAF-T) și a cinci module antifraudă (CARUSEL, INDFISC, TRANSPRISC, COMRISC, RORISC), fără a avea neapărat capacitatea tehnică și umană necesară.

O a doua vulnerabilitate majoră ține de resursele umane. În timp ce planul prevede crearea unei structuri specializate pentru modelare statistică și econometrică, realitatea din teren arată că ANAF se confruntă cu dificultăți majore în atragerea și retenția specialiștilor IT. Diferența semnificativă între salariile din sectorul public și cel privat pentru specialiștii IT face aproape imposibilă construirea și menținerea unei echipe competente pentru gestionarea noilor sisteme.

Mai mult, reforma pare să subestimeze provocările de interoperabilitate. Experiența implementării e-Factura a arătat că integrarea cu sistemele existente ale contribuabililor poate fi problematică. Lipsa unor standarde clare de interoperabilitate și absența unei perioade adecvate de testare riscă să transforme tranziția într-un proces dificil atât pentru administrație, cât și pentru contribuabili.